

Implicațiile deficitului de economisire și investiții asupra convergenței reale

Sergiu Manea

Vice-presedinte Corporate Banking & Piețe de Capital

Banca Comerciala Romana

Conferința: *România în tabloul de bord al U.E*, 13 mai 2013

- PIB potențial a scăzut la 1.3% în prezent, de la un maxim de 4.8% în 2004, în special din cauza scăderii investițiilor straine directe până în 2010.
 - Doar o creștere a productivității totale a factorilor ar putea ridica PIB potențial la 3-4% după 2015.
- România nu reușește să economisească destul pentru a-și susține procesul investițional prin efort propriu
 - Astfel este împiedicată în bună măsură scăderea sustenabilă a dobânzilor
- Capacitate redusă de economisire este reflectată de un deficit de cont curent încă mare, având în vedere avansul economic fragil de până acum
 - absorbția fondurilor europene reprezintă o alternativă de care România a beneficiat în mică măsură până acum (13% grad efectiv de absorbție, martie 2013)

Convergență reală

	Romania	UE 27
PIB/capita PPS, % UE 27	49	100
Rata de saracie, % din populatie	40.3	24.2
Exporturi/locuitor, EUR	2,100	9,000

Ramuri, % din VAB	Romania	UE 27
Industria	32.5	19.3
Agricultura	6.0	1.7
Constructii	9.8	5.9
Servicii	51.7	73.1

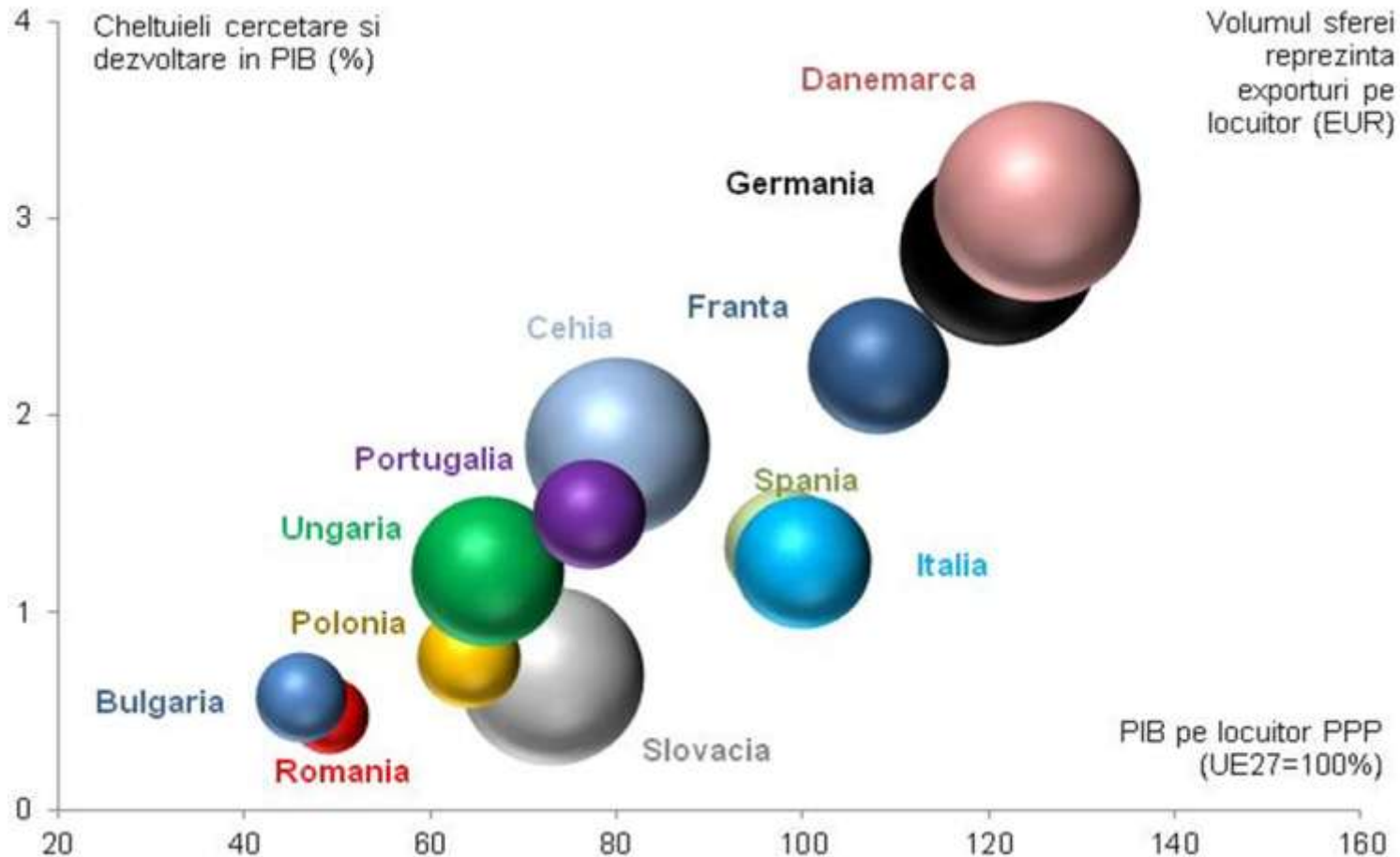
Sursa: Eurostat, BCR Cercetare

Implicațiile pe termen lung ale deficitului de economisire și investiții

- Nereușind să acumuleze masă critică în materie de investiții și ISD, decalajul privind productivitatea este încă unul semnificativ atât față de UE (49%), cât și față de unele țări din regiune (75% față de productivitatea din Polonia);
 - efectul este un nivel scăzut al exporturilor pe cap de locuitor și un impact negativ semnificativ al exporturilor nete în PIB
- Decalajului în investiții și productivitate limitează capacitatea de export a României având implicații atât cantitative, cât și calitative:
 - exporturile românești sunt încă rigide și cu un grad de inovație redus în special pe segmentul produselor cu valoare adăugată mare;
 - în condiții similare de marketabilitate cu cele ale Poloniei, exporturile României ar trebui să se situeze undeva la aproape 80 miliarde euro, față de doar 45 miliarde în prezent.
- Costul mai redus al forței de muncă nu este un avantaj absolut
 - Forța de muncă ieftină va atrage investiții care vor căuta să utilizeze cu precădere această resursă, existând riscul adâncirii decalajelor în materie de productivitate
 - Investițiile străine urmăresc de multe ori achizițiile cu productivitate ridicată, pentru a reduce riscurile intrării pe noi piețe) - aceasta explică în parte nivelul scăzut al ISD/cap de locuitor în România
 - privatizarea unor companii aflate în dificultate va genera mai degrabă influxurile de capital reduse.

- Substituirea resurselor limitate sub forma investițiilor străine directe cu absorbția de fonduri europene;
 - creează premisele unei creșteri economice sustenabile pe termen lung
 - este nevoie de o prioritizare a proiectelor de infrastructură.
- Proiectele PPP pot reduce sarcina pe buget, fiind o alternativă la viabilă la susținerea infrastructurii, cu impact pozitiv asupra dezvoltării durabile
 - lungimea autostrăzilor în România la 1000 Km² de două ori mai mică decât în Bulgaria și de patru ori mai redusă decât în Slovacia
- Reforma în agricultură este imperios necesară având în vedere potențialul uriaș irosit:
 - În 2012 România a pierdut aproape 2 miliarde de euro (-1,3% în PIB)
 - fuzionarea suprafețelor mici, dezvoltarea infrastructurii de irigații, implementarea reformei proprietății agricole și a cadastrului, creșterea absorbției fondurilor europene și atragerea de investiții străine directe sunt priorități de vârf în domeniu.
- Turismul generează deficit în balanța serviciilor de circa 280 milioane euro
 - în condițiile similare Bulgariei, deficitul de cont curent al României în 2012 ar fi fost de 2,4% din PIB, și nu aproape 4% ((în BG turismul prezintă un excedent de aproape 2 miliarde euro)
 - Impact important asupra angajărilor (turismul utilizează intensiv forță de muncă).

Creșterea investițiilor în cercetare este esențială pentru îmbunătățirea competitivității companiilor românești și creșterea exporturilor de bunuri

- România este o țară a contrastelor, unde localități rurale inapoiate coexistă cu cladiri moderne de birouri, unde sectoare precum energia și transporturile sunt încă ineficiente și în contrast puternic cu industria de automobile și servicii IT & C sau unde vulnerabilitățile macroeconomice merg mână în mână cu disciplina fiscală puternică.
 - În 2012, pentru prima dată în ultimii 5 ani, deficitul bugetar a scăzut sub 3% din PIB, de la o valoare maximă de 9% în 2009.
 - La 38% din PIB, datoria publică era a patra cea mai scăzută din UE în 2012
- O diversificare a factorilor de creștere economică și sporirea competitivității va îmbunătăți rezistența României în fața șocurilor externe.
 - Agricultură, transporturile și turismul, care au fost lente în atragerea investițiilor străine directe, au cel mai mare potențial pentru o îmbunătățire a productivității totale.
- Creșterea economică viitoare a României ar trebui să fie orientată spre o strategie Europa 2020 care urmărește o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii sociale.
- **CE CONTEAZĂ** : mai multe persoane la locul de muncă, mai mulți bani investiți în activități de cercetare și dezvoltare, un mediu mai curat, o educație mai bună și mai puține persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziune

Anexa comparativa Romania / Polonia / Ungaria Bulgaria

Indicatori		Romania	Polonia	Ungaria	Bulgaria
PIB/loc, paritatea puterii de cumparare (UE27=100)	2011	49	64	66	46
PIB/loc, mii euro	2012	6.2	9.9	9.8	5.4
PIB nominal, miliarde euro	2012	132	381	98	40
Crestere economica, %	2013	1.8	1.1	0.2	0.9
Ponderea serviciilor in valoarea adaugata bruta, %	2012	52	63	65	64
Export/loc, mii EUR	2012	2.1	3.7	8.1	2.8
Investitii straine directe/loc, mii EUR, stoc	2011	2.6	3.9	6.4	5.0
Soldul contului curent, % PIB	2012	-3.9	-3.3	1.9	-1.1
Salariul brut, EUR	2012	475	865	770	395
Rata somajului, medie anuala, Eurostat, %	2012	7.0	10.1	10.9	12.3
Inflatie, medie anuala, %	2012	3.4	3.7	5.7	2.4
Datoria publica, % PIB	2012	37.8	55.6	79.2	18.5
Deficit bugetar (ESA 95), % PIB	2012	-2.9	-3.9	-1.9	-0.8
Dobanda trei luni, %	Mai 2013	3.9	3.0	4.6	1.2
Dobanda bancii centrale, %	Mai 2013	5.25	3.00	4.75	0.02
Dobanda pe termen lung, % (10 ani)	Mai 2013	4.9	3.2	5.1	3.1
CDS 5 ani, bp	Mai 2013	181	77	270	94
Credit neguvernamental, % PIB	2012	39	50	54	71
Active bancare, % PIB	2012	68	84	114	114